

Пазарот на осигурување во Република Македонија во првата половина од 2015 година и проекции за тековната година

Во првата половина од 2015 година остварен е пораст во сите аспекти на функционирање на осигурителниот сектор. Друштвата за осигурување остварија висока стапка на раст на бруто полисираната премија, заедно со пораст на вкупната актива вклучувајќи ги и финансиските вложувања, како и подобрување на финансискиот резултат, и зголемување на бројот на вработени во сите субјекти што делуваат во осигурителниот сектор. Високото ниво на исполнување на законски утврдениот минимално потребен капитал укажува на тоа дека постои висок степен на стабилност на осигурителниот сектор што претставува гаранција дека друштвата за осигурување имаат доволни финансиски средства да ги сервисираат преземените обврски во делот на исплата на штети.

Со 30 Јуни 2015 година е остварена бруто полисирана премија (во понатамошниот текст БПП) во вкупен износ од 4,31 милијарди денари, што претставува пораст на приходите од 8,36% во однос на остварените во првата половина од минатата година (1Н 2014¹: 3,97 милијарди денари).

Позитивниот тренд е присутен во двата сегменти на осигурувањето, со тоа што во делот на осигурување на живот, продолжува двоцифрената стапка на пораст на приходите и во 2015 година и таа изнесува 19,96%, при што остварената БПП изнесува 461,66 милиони денари (1Н 2014: 384,84 милиони денари). Оваа висока стапка на пораст на осигурувањето на живот е една од највисоките стапки на пораст споредено со сите земји во Европа.

Во делот за неживотно осигурување остварена е БПП во износ од 3,85 милијарди денари (1Н 2014: 3,59 милијарди денари) што претставува пораст на приходите од 7,11% во споредба со 1Н 2014 година. Овој висок пораст во делот на неживотното осигурување пред се сè должи на порастот на осигурувањето на имот од 19,50% со БПП 1,14 милијарди денари (1Н 2014: 954,06 милиони денари), осигурувањето од незгода од 6,36% со БПП 350,27 милиони денари (1Н 2014: 329,24 милиони денари), како и осигурувањето од туристичка помош од 12,18% со БПП 86,81 милиони денари (1Н 2014: 77,39 милиони денари). Свое влијание има и порастот во делот на автоодговорност и тоа 3,91% со БПП 1,69 милијарди денари (1Н 2014: 1,63 милијарди денари). Понатака, вредно е да се истакне дека во делот на осигурувањето на сопствени моторни возила (т.н. каско осигурување) прв пат после 5 години опаѓање се забележува мал пораст од 0,44% со БПП 348,58 милиони денари (1Н 2014: 347,06 милиони денари). Притоа, сакаме да истакнеме дека во 2015 година се забележува пораст од 60,87% на остварената БПП за земјоделско осигурување која изнесува 169,01 милиони денари (1Н 2014: БПП од 105,06 милиони денари).

¹ Прва половина од 2014 година

Друштвата за осигурување во првата половина од 2015 година исплатиле бруто - износ на штети од 1,58 милијарди денари. Во споредба со првата половина од 2014 година бруто исплатените штети бележат пораст од 12,79% (1Н 2014: 1,40 милиони денари).

Заклучно со првата половина од 2015 година на пазарот на осигурување во Република Македонија активно работат 15 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, а 4 осигурување на живот. Во овој период, на пазарот на осигурување делуваат и 30 осигурително брокерски друштва, 11 друштвата за застапување, 3 деловни банки кои делуваат како застапници во осигурување, 412 лиценцирани брокери и 950 лиценцирани застапници во осигурување.

Во 15-те друштва за осигурување вработени се 1.818 лица што преставува пораст на вработените лице од 6,94% во однос на минатата година.

Една од главните карактеристики на осигурителниот сектор во делот на неживотното осигурување претставува умерена пазарната концентрација. Бројот на друштвата кои го поминуваат прагот на учество над 10% во вкупната БПП е 4. При тоа, учеството на пазарните водачи е следното: Триглав осигурување со 17,61% (1Н 2014: 16,71%), Осигурување Македонија со 14,05% (1Н 2014: 14,71%), Еуролинк со 13,73% (1Н 2014: 10,33%) и Винер со 10,86% (1Н 2014: 12,52%). Во делот на осигурување на живот доминантно учество заземаат Граве со 42,91% (1Н 2014: 42,89%) и Кроација живот со 41,39% (1Н 2014: 42,17%).

Во структурата на каналите на продажба најголемо учество зазема директната продажба со 48,82%, потоа следи продажбата преку осигурително брокерски друштва со 22,77%, продажбата преку агенти- физички лица со 14,50%, продажба преку друштва за застапување во осигурување со 10,71% и 3,20% преку останати дистрибутивни канали.

Согласно Законот за супервизија на осигурување, друштвата треба да ја одржуваат вредноста на капиталот барем во висина на потребното ниво на маргината на солвентност. На крајот на првата половина од 2015 година вкупниот капитал на друштвата за осигурување изнесува 5,21 милијарди денари. Маргината на солвентност како главен индикатор за проценка на стабилноста на осигурителниот сектор изнесува 1,15 милијарди денари (кај неживотното осигурување 992 милиони денари, а кај осигурувањето на живот 152 милиони денари), со што капиталот на осигурителниот сектор е 4,5 пати над потребното ниво на маргината на солвентност.

Во периодот 1.1-30.6.2014 година осигурителниот сектор оствари добивка по оданочување во износ од 183,01 милиони денари. Кај друштвата за неживотно осигурување, 8 друштва остварија добивка во износ од 240,14 милиони денари, а додека пак 3 друштва остварија загуба во износ од 74 милиони денари. Кај друштвата за осигурување на живот, друштвата остварија добивка во износ од 15,97 милиони денари, и тоа три друштва остварија добивка од 26,35 милиони денари, а едно друштво прикажа загуба во износ од 10,38 милиони денари.

Вкупните вложувања на друштвата за осигурување, кои произлегуваат од вложувања што ги покриваат техничките резерви, математичката резерва и капиталот, во првата половина од 2015 година изнесуваат 12,30 милијарди денари односно бележат пораст од 11,63% во споредба со првата половина од 2014 година (1Н 2014: 11,02 милијарди денари).

На 30.6.2015 година, друштвата за неживотно осигурување го исполнија законски предвиденото минимално потребно ниво на средства коишто ги покриваат техничките резерви. Вложувањата на овие средства изнесуваа 6,08 милијарди денари и покриваа 104,09% од техничките резерви кај овие друштва. Во структурата на вложувањата на овие средства најголемо учество имаат хартиите од вредност издадени од Република Македонија (46,85%), па потоа депозитите во банки (46,31%), уделите во инвестициски фондови (4,04%), акции (0,82%) и во други финансиски инструменти (2,19%).

Кај друштвата коишто работат осигурување на живот, вкупните вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви и математичката резерва на 30.6.2015 година изнесуваат 2,40 милијарди денари, што претставува покриеност од 101,59%. Најголем дел од овие средства се пласирани во хартии од вредност издадени од Република Македонија (75,49%), банки (20,00%), и во други финансиски инструменти (0,25%).

Во делот на заштита на интересите на осигурениците во периодот од 1.1.2015 до 30.6.2015 година, до АСО се поднесени 46 претставки и се забележува пад од 43,90% во споредба со истиот период од минатата година. Тоа значи дека има подобрување во работењето на друштвата за осигурување во однос на навремена и фер исплата на штети. Најголем дел или 41,30% од претставките се однесуваат во делот на автоодговорност.

Нашите очекувања се дека до крајот на 2015 година ќе се задржи овој пораст на БПП и тоа во двата сегменти на неживотно осигурување и во делот на осигурувањето на живот. Стабилноста ќе се одржува на високо ниво, при што друштвата за осигурување ќе бележат позитивни финансиски резултати.

Во сегментот на осигурување на живот очекуваме дека ќе продолжи динамичкиот двоцифрен раст и во 2015 година. Со поактивното вклучување на банките како алтернативен канал за дистрибуција на овие продукти и нивно поврзување со банкарските продукти претставува еден од предизвиците за развој на осигурувањето на живот. Во моментот, на пазарот на осигурување постојат 3 банки кои делуваат како застапник во осигурување. За прв пат во делот на осигурување на живот се воведува нов продукт, меѓународно познат како unit link осигурување, односно осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот. Исто така, значаен фактор за долгорочната перспектива за развојот на осигурувањето на живот претставува монетарната и фискалната стабилност на државата, како и се поголемиот степен на финансиска едукација на граѓаните на Р. Македонија.

Во сегментот на неживотно осигурување силно влијание на страната на побарувачката имаат странските директни инвестиции и отворањето нови фабрики, како и големите инфраструктурни проекти во делот на изградба на автопати кои ќе ја зголемат продажбата на имотно осигурување, менаџерско осигурување, колективно осигурување од незгода, осигурување од прекин на работниот процес, одговорност спрема трети лица, дополнително здравствено осигурување на вработените, транспортно осигурување. Понатака, земјоделското осигурување ќе има силен раст, а очекуваме дека доброволното здравствено осигурување ќе добива во интензитет.